

ljudenih krajih in v večih vaséh po nepazljivosti neskrbnih starišev lahko zaide in zahaja. Iz lastne skušnje vem in trdim, da večje ko so vasi in bolj ko so obljudeni kraji, tembolj izpridena, pokvarjena in nepokorna je tudi mladina. — Gotovo prežalostna, tužna istina!

Prava in prva naloga vsemu poduku in vsaki vzgoji je gotovo ta, da se mladina v vsakem obziru za njeni prihodnji javni poklic in stan pošteno pripravlja in vzgoja. Kolikor bolj se je kdo v mladosti za to izberil, olikal in pripravil, toliko lažje bode potem kot samostalni mož in samostojna žena se s svojo osodo boril in jej ne tako lahko podlegel, kot se to nevednežem kaj rado prigodí. Svarilnih izgledov za to imamo povsod več, nego dovolj. — Ogromna večina starišev na deželi je kmetskega stanú, kar so pozneje največ tudi njihovi otroci. Naravna posledica je tedaj neovrgljiva, da prav pogostoma čujemo kmetske stariše iskreno željo izrekati: „Oj, da bi nam pač skoraj domači otroci krepko dorastli, potem bi se s svojimi domačimi močmi lažje delalo, in bi ne bilo toliko stroškov za tuje delavce in posle!“ — Resnično, velika dobrota za pravi napredek vsake kmetske hiše je to, da v njej domuje ljubeznjiva domača, poštena in krščanska družina, kateri zapovedujeta dobri, skrbni oče in mila domača mati. Le tam je dandanes mogoče kaj prihraniti, ter za dneve potrebe in pomanjkanja nekoliko na stran dejati, kjer se na malih kmetijah vsa kmetska dela s svojo domačo družinico, s svojimi lastnimi otroci izvršujejo in opravljajo, ker so domači in dobro, pošteno in krščaansko vzgojeni otroci gledé hrane, obleke in drugih posebnosti veliko z manjim zadovoljni, nego bili bi tuji delavci in posli. Domači, dobro vzgojeni otroci delajo pa tudi vse veliko zvestejše in so pri vsem bolj pridni, ker jih povsod prava zavest in prepričanje vodi, da delajo edino le v svojo prihodnjo korist in srečo, ter da se jim bode enkrat toliko bolje godilo, kolikor pridnejši da so bili v mladosti. Na tak način more in mora brez posebne nesreče o svojem času ta ali drugi izmed njih doma postati srečen gospodar, a drugi morejo se pa tudi z vsem potrebnim preskrbeti, ter se slednjič k poštemu in dobremu kruhu dovésti. In — njihovim dobrim in skrbnim starišem se na stare dni življenje po trudapolnem delu spremení v pravi, prijetni in mirni počitek, kar jim gotovo tudi njihove dneve pričujočega življenja izdatno podaljšati more. — Ali ni to za vso tako pošteno hišo in družino pravi in očitni blagoslov božji?

Resnico trdim, ako rečem, da neka nadzemeljska radost napolni človeku srcé, kedar pride v kmetsko hišo, v kateri biva lepa krščanska sloga med stariši in njihovimi odraščeniimi otroci, kjer kraljujeta mir in prava ljubezen, kjer se ves teden Bogu v čast in slavo, sebi pa v časni in večni prid z veseljem, brez godrnjanja in kislih obrazov pridno dela, kjer se nikoli ne sliši grdega, opravljivega in pohujšljivega govorjenja in besedovanja, kjer se o kletvi in rotenji nič ne čuje, kjer je vse domače gospodarstvo v lepem redu in kjer vse skupaj nadkriljuje strah božji. — Taka družina ne trpi pomanjkanja in nadlog, pod kakoršnimi dandanes toliko nesrečnih družin zdihuje zaradi svoje lastne neumnosti, ker jo povsod spremlja blagoslov in pomoč božja; ona se pa tudi resnično Gospodovega dneva veselí, ob katerem se od svojega tedenskega dela in truda blagodejno oddahne in odpočije, za zveličanje svoje duše bolj skrbi in dá Bogú, kar je njegovega, ter se za prihodnjega tedna delo in trpljenje iz nova poživi in okrepeča. Kako prijetno dé tudi taki pošteni kmetski družini od časa do časa tuja pohvala, katera je vsakemu posebej in vsem skupaj v zaslužení delež! — V takih družinah rad vsak drug drugemu pri težavnem delu pomaga, ter mu trud in znoj s svojo pomočjo izdatno olajšuje. —

Očetova povelja in materini zaukazi so vsakemu posameznemu in vsem vkup sveta zapoved, katero radovoljno in točno izvršiti med seboj v zavesti tekmujejo, da se s tem svojim milim, skrbnim in dobrim starišem prikupijo, za kar vse je dobrim otrokom zavest, da so božjo voljo izpolnili, združena z mirno vestjo — prijetno — nadzemeljsko plačilo.

V hiši, kjer domuje taka poštena družina, dogovarja in posvetuje se modri in krščanski oče s svojimi odraslimi otroci o vsem, kar se dela in kako koristno, varčno in napredno je treba gospodariti, da jih tako tudi v tem obziru pripravlja na njihov prihodnji poklic. Pri tem on rad posluša mnenja in nasvete svojih bolj odraščenihi sinov, jih modro razsoja in jim svoje lastne izkušnje in koristne opazke dostavlja, ter pomanjkljivostim ljubeznjivo vse potrebno s pravimi in koristno-veljavnimi nasveti dodaja. Tu sinovi svojo milo mater njegujejo, a hčere, oziroma (bratom) sestre so sè svojimi stariši ljubeznjive, a z brati pa prizanesljive; one skrbé pred vsem — za to po materi podučene — da imajo stariši, bratje in tudi one same vedno čedno, snažno, oprano in lepo pozašito staro in novo obleko, sosebno belo perilo in posteljno opravo, kar vse veliko k zdravju, zadovoljnosti in veselemu srcu pripomore. Kedar ob nedeljah in drugih prilikah taka poštena družina v domačo cerkev k božji službi v svojih čednih, snažnih, a priprostih oblačilih hodi, občudujejo jo srečevalci, ter nekako zavidljivo rekajo: „To so sicer priprosti, resnično srečni ljudje, kateri v lepi slogi med seboj živé; taki bi vsi morali biti; le škoda je, da je tako malo enacih družin in srečnih hiš!“

(Dalje prihodnjič.)

Iz zapisnika Slovenske Matice.

58. odborova seja 10. januarja 1883.

Prvosednik: g. P. Grasselli; odborniki: gg. dr. A. Jarc, K. Klun, A. Kržič, Fr. Levec, J. Marn, M. Pleteršnik, A. Praprotnik, L. Robič, A. Senekovič, Fr. Šuklje, J. Tomšič, J. Vavrú, M. Vodušek, Fr. Wiesthaler, V. Zupančič, dr. J. Zupanec; tajnik: g. Fr. Orešec.

1. Zapisnik 57. odborove seje odobri se z malimi popravki.

2. Tajnik poroča:

Prevzvišeni škof Jožef Jurij Strossmayer zahvaljuje se prisrčno za častitanje g. prvosednika Slovenske Matice o posvečevanju djakovske stolne cêrkve.

Sprovoda slavnega učenjaka dr. Dj. Daničiča v Zagrebu udeležil se je v imenu Slovenske Matice njen odbornik g. prof. M. Vodušek.

Za 1882. leto odločile so se v 57. odborovi seji 21. oktobra 1882. l., kakor je bil književni odsek nasvetoval 8. julija 1882. l., te knjige:

a) Spomenik, b) Macun J., Književna zgodovina štajerskih Slovencev, če bi g. pisatelj tiskano polo dal za 30 gold. in privoli, da se pisava popravi, kakor se odboru zdi potrebno, c) Turgenjev J. Š. — Fr. J. Remec, Lovčevi zapiski, I. del, č) Letopis za 1882. l.

a) Za spisovanje Spomenika oglašili so se na novo štirje gg. pisatelji. Določiti je papir, format, tisk in število.

Odbor veli gg. pisateljem odgovoriti, da naj spise pošljejo književnemu odseku. Spomenika naj se krasno natisne 2000 knjig v četverki, izmed teh 150 na krasen papir. Če bi Narodna tiskarna ne imela ali ne naročila pravih črk, izroči se delo tistemu tiskarju, ki Spomenik po odborovem naročilu natisne najceneje. Naj se

naprosi mestni inženir g. Duffé, da načrta, kako naj se knjiga veže in kakšen naj bode kovčeg, v katerem Matica pokloni Spomenik presvetlemu cesarju.

b) Gospod pisatelj Književne zgodovine štajerskih Slovencev dal je tiskano polo po 30 gold., o jeziku pa piše: „Glede jezika stoji posebna pogodba“ (ne s tajnikom).

Odbor sklene po predlogu g. prvomestnika književnega odseka, da se ta rokopis ne natisne, dokler g. pisatelj ne privoli, da se jezik tako popravi, kakor odbor sam za dobro spozna.

c) Gosp. J. Cimpermanu dovoli se za korekturo rokopisa in tiska Lovčevih zapiskov po 4 gold. 50 kr. za vsako tiskano polo, s tem pogojem, da rokopisne pogoške popravi v rokopisu, ne pa v tisku. —

Biblioteka imperatorskago universiteta sv. Vladimira v Kijevu želi svoja Universitetskija Izvěstija zamenjavati za Letopis Slovenske Matice, kar odbor dovoli.

Več prošenj za knjige izroči se književnemu odseku.

Ker nekteri neljubljanski knjigarji večletnih dolgov celó na večkratno opominjanje nêso plačali, sklene odbor: Matica daje svoje knjige na račun samo društveni knjigarni: gg. Ig. pl. Kleinmayra & Fed. Bamberga v Ljubljani, drugim knjigarjem in kupcem prodaje pa je samo za gotovi denar.

Novi poverjeniki Slovenske Matice so: g. Mikuš Franc, nadžupnik v Konjicah, za dekanijo Konjice; g. Navratil Ivan, ravnateljki pristav najviše sodnije na Dunaji, za Dunaj; g. Strupi Jakob, kaplan v Trnovem, za Trnovo in okolico.

Od 22. oktobra lanskega do 10. januarja tekočega leta pristopilo je 43 novih udov, med temi 3 ustanovniki g. Dovnik France, kaplan pri sv. Benediktu v Slovenskih goricah; g. Ferik Feliks, zdravnik in posestnik v Mariboru; Gomilšek Jak., železniški uradnik v Vidmu.

Imenik plačujočih udov Slovenske Matice 1882. leta sklene se 28. februarja t. l. Kdor ne plača ustanovnine ali letnine, izgubi pravice Matičinega uda, in, če je poverjenik, tudi pravice Matičinega poverjenika.

3. O Letopisu poroča g. odbornik Levec, da mu je g. profesor Wiesthaler zanj izročil slovenski pastirski list škofa Rajnalda Scarlichija (1630—1640) in g. profesor Glaser spis o eranskih narodih in jezikih. Prvi vzprejme se že v Letopis za 1882, drugi izroči se poprej književnemu odseku na oceno. Pričakuje se od g. prof. Erjavca spis: Iz potne torbe.

Gosp. prof. J. Macun naznanja nekoliko Vrazovih pisem in Prešernov še natisnen sonet, kar naj se izroči književnemu odseku.

Odbor pooblasti g. prvosednika, da za Letopis naroči na Dunaji podobo g. dr. Fr. Miklošiča, kakor jo je svetoval g. prof. Franke.

Gosp. odbornik Šuklje pravi, da razun že imenovanih gg. pisateljev pišejo za Spomenik gg. dr. Kos, Lavrenčič iz Logatca, Levec, Rutar, dr. Tavčar, Vrhovec in on sam. Za znanstveni del bilo bi tedaj gradiva dovolj; želeli bi bilo, da bi se tudi slovenski pesniki in pripovedniki oglasili. Odbor izreče željo, da bi g. prvosednik naprosil pesnika gg. Gregorčiča in Stritarja.

4. Gospodu prvosedniku podá odbor oblast, da na Dunaji o kamenih ploščah slovenskega zemljovida potrebno izve in opravi.

Od 1883. leta naprej pisati je Vložni zapisnik in, kakor sta svetovala gg. preglednika J. Hribar in Drag. Žagar, tudi Knjižni mesečni zapisnik. Poročilo imenovanih gospodov preglednikov naznanile so „Novice“ 8. novembra 1882, št. 45.

Spomini

na veliko slavjansko romanje v Rim leta 1881.

Spisuje Jos. Levičnik.

(Dalje.)

Ko smo po skončani božji službi prišli iz bazilike, čakalo je ondi mnogo prelepih in zeló elegantnih kočij, kar nam je pričalo, kako imenitne osebe izmed romarjev, pa tudi izmed v Rimu stanujočih Slovanov so se vdeleževale svetega obreda. Videti tu v gosti gnječi zbrane množice raznih stanov, narodnost in opráv silila se nam je nehoté v spomin nekaka enakost besedí lista iz djanja aposteljnov, ki se bere binško nedeljo.

Ker je bilo uže blizo poldneva, podalo se nas je več znancev v eno izmed bližnjih bolj priprostih gostilnic, da se nekoliko okrepčamo. Odkazan nam je bil prostor na dvorišči, kjer je stalo mnogo miz v odprtih lopah pod gosto zaraščenim vinskim trsjem, ki je dajalo prijetno senco in delalo ob enem streho. V potopisih o Italiji se pogostno bere o taci gostilničnih prostorih. Ponujalo se nam je mnogo jedil; pa vsa so bila napravljena po italijanskih okusih, kar se ljudem iz severnih krajev navadno ne prilega posebno. Ker smo bili sami in nas ni nihče motil, ponujali smo si drug drugemu v pokušnjo svoje naročene jedi; posebnega apetita pa ni imel nihče. Najbolje še bilo je vino.

Za popoldan smo imeli razne programe. Čast. g. Peterlina in mene povabil je bil gosp. rojak P. Benedičič k sebi v svoj samostan, in da sva oba hrepenela videti prostore njegovega bivanja (bolnišnico in samostan usmiljenih bratov na Tiberškem otoku, zvanim „Ponte quatuor cápi“), je več kot gotovo. Po posebno dobrem načrtu rimskega mesta, katerega smo si bili kupili do malega vsi slovenski romarji, postala nam je bila hoja po Rimu uže čisto lahka. Vdarila sva jo z gosp. tovarišem po raznih ulicah naravnost proti Tiberškem otoku. Pot peljal naju je med drugim skoz znani „Ghetto“, to je, skoz stari mestni oddelek, kjer se je naselil zárod Abrahamov, po domače rečeno: judje. Ozke ulice, neprijeten duh, in le predobro znano nadlegovanje judovskih barantačev s kupčijskimi ponudbami preganja človeka le-tod, naj hití urno naprej. Tudi midva z gosp. tovarišem storila sva tako, in kmalu dospela do mostu „Ponte Fabricio“.

Koj prva zgradba ob desni roki na Tiberškem otoku je bolnišnica in samostan usmiljenih bratov, in ko sva z gosp. tovarišem precéj krepko potegnila za zvonec (kakor nama je bilo ukazano), stal je uže močno oveseljeni gosp. rojak P. Benedičič pred nama in vpeljal naju v notranje prostore, kjer bi bil imel jaz (kakor sem o svojem času omenil) za čas svojega bivanja v Rimu prav za prav stanovati.

Memogredé naj omenim splošne rimske navade, da si zarad silne vročine prve popoldanske ure ondotno prebivalstvo v obče privošči 2 do 3 ure počitka. Ta navada velja tudi po samostanih, in ker naju je gosp. P. Benedičič opozoril na to, podali smo se, da bi z glasno hojo nikogar ne motili, prav natihoma v njegovo prijetno sobico. Tu nama je postregel najprej z izvrstno pijačo (vino, ki se imenuje, če še prav vem: „lacrimae Christi“, t. j. solzice Kristusove). Posebno prijetnega okusa je to vino, ter ima ob enem tudi dobro lastnost, da ne sili prerad v lasé.

Po kratki pomudbi šli smo si ogledat samostansko cerkev, ki pač ni velika, a mična in lepa pa je posebno. Posvečena je sv. Janezu Kalibita (Calibita). Samostan in cerkev stojita na mestu, kjer je bil dom tega svetnika. Življenje njegovo ima veliko enakost z onim